

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/611028
Zaaknummer : ACM/23/181656
Datum : 8 december 2023

Beschikking tot vaststelling van de maximale distributietarieven van drinkwater per 1 januari 2024 voor:

Water en Energiebedrijf Bonaire N.V.

Vaststelling door de Autoriteit Consument en Markt van de maximale distributietarieven van drinkwater zoals bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, en artikel 3.14, eerste en tweede lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

Inhoudsopgave

1	Inleiding en leeswijzer	3
2	Context van dit besluit	4
3	Samenhang met andere besluiten	5
3.1	Van methodebesluit tot productieprijs- en distributietarievenbeschikking	5
3.2	De distributietarievenbeschikking	6
3.2.1	Het aansluittarief	6
3.2.2	Het vaste gebruikstarief	7
3.2.3	Het variabele gebruikstarief	7
3.2.4	Wegtransporttarief	8
3.2.5	Heraansluittarief (forfaitair bedrag voor heraansluiten)	8
3.3	Het proces tot de nieuwe distributietarieven	8
4	Rechtsbescherming	10
4.1	Wat betekent dit?	10
4.2	Rechtstreeks in beroep bij de rechter...	10
4.3	...of eerst in bezwaar bij de ACM	11
5	Vaststelling van de distributietarieven	12
5.1	Vaststellen van de vaste en variabele kosten per activiteit	12
5.1.1	De kapitaalkosten	13
5.1.2	De operationele kosten	13
5.1.3	Splitsing vaste en variabele kosten	15
5.1.4	Ontwikkelingen 2024	16
5.2	Vaststelling van de toegestane inkomsten	17
5.2.1	Volumecorrectie	17
5.2.2	Profit sharing	18
5.3	Vaststelling van de maximale distributietarieven	18
5.3.1	Het aansluittarief	19
5.3.2	Het vaste gebruikstarief	19
5.3.3	Het variabele gebruikstarief	19
5.3.4	Het heraansluittarief	20
5.3.5	Wegtransporttarief	20
5.4	Vaststellen van verschillen achteraf	20
6	Dictum	21
	Bijlage 1: Overzicht bedragen	23
	Bijlage 2: Overzicht tarieven	24
	Bijlage 3: Berekening tarieven	25

1 Inleiding en leeswijzer

1. Met deze distributietarievenbeschikking geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uitvoering aan artikel 3.9, vierde lid en artikel 3.14, eerste lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.¹ Volgens die bepalingen moet de ACM een heraansluittarief vaststellen en, op voorstel van een distributeur, de distributietarieven vaststellen die deze distributeur ten hoogste zal berekenen aan de afnemers voor de distributie van drinkwater (hierna gezamenlijk ook: de distributietarieven).
2. Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. (hierna: WEB) is distributeur van drinkwater op Bonaire.
3. In deze beschikking stelt de ACM de distributietarieven vast die WEB vanaf 1 januari 2024 ten hoogste voor de distributie van drinkwater zal hanteren. Daar waar de ACM in deze beschikking de formulering maximale tarieven of maximumtarief hanteert, bedoelt de ACM de tarieven of het tarief dat WEB ten hoogste mag hanteren.
4. Het gaat, bij de distributie van elektriciteit, om vijf soorten tarieven:
 - a. het aansluittarief;
 - b. het vaste gebruikstarief;
 - c. het variabele gebruikstarief;
 - d. het heraansluittarief;
 - e. het wegtransporttarief
5. Deze beschikking bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstuk 2 geeft de context van deze beschikking. Hoofdstuk 3 bevat de samenhang met andere besluiten en beschikkingen. Hoofdstuk 4 is gewijd aan de rechtsbescherming. In hoofdstuk 5 zijn achtereenvolgens de kosten, de inkomsten en de maximale distributietarieven van WEB vastgesteld. Ook is in dit hoofdstuk opgenomen hoe de ACM zal omgaan met eventuele verschillen tussen toegestane inkomsten en uiteindelijk gerealiseerde kosten. Deze beschikking bevat daarnaast drie bijlagen, te weten een overzicht van de belangrijkste berekende bedragen (Bijlage 1), de vastgestelde tarieven (Bijlage 2), en het Excelbestand 'Berekening tarieven WEB 2024' (Bijlage 3). Bijlage 3 wordt uitsluitend gepubliceerd op de website van de ACM (www.acm.nl) en vormt een integraal onderdeel van de beschikking.
6. Deze beschikking treedt in werking op 1 januari 2024.

¹ Wet van 23 maart 2016, houdende regels met betrekking tot de productie en de distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet elektriciteit en drinkwater BES), *Stb.* 2016, 142.

2 Context van dit besluit

7. De Wet elektriciteit en drinkwater BES heeft als doel te voorzien in een betrouwbare, duurzame en betaalbare elektriciteits- en drinkwatervoorziening op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.² Een middel om dit te bereiken is tariefregulering.
8. Op basis van artikel 2.5, artikel 3.9, vierde lid en artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES heeft de ACM onder andere tot taak om een maximale productieprijs voor elektriciteit en voor drinkwater vast te stellen en om maximale distributietarieven voor elektriciteit en voor drinkwater vast te stellen. De productieprijs brengt de producent bij de distributeur in rekening. De distributietarieven brengt de distributeur bij de afnemer (consumenten en zakelijke afnemers) in rekening.
9. De wetgever heeft drie doelstellingen met de aan de ACM bij wet opgedragen tariefregulering. Het eerste doel is consumentenbescherming. Omdat afnemers in Caribisch Nederland niet kunnen onderhandelen over de prijs van elektriciteit of van drinkwater én omdat zij evenmin vrij zijn in de keuze van het bedrijf waar zij hun elektriciteit of drinkwater kunnen kopen, worden de maximum tarieven van die voorzieningen door de ACM vastgesteld.
10. Het tweede doel van de tariefregulering is investeerdersbescherming. Een stabiel en voorspelbaar reguleringsklimaat stelt de onderneming in staat om de noodzakelijke investeringen in de infrastructuur en productiecapaciteit te verrichten.
11. Het derde en laatste doel is productieve efficiëntie van de onderneming. Hierdoor kunnen diensten van voldoende kwaliteit tegen de laagst mogelijke kosten worden geleverd.
12. De wetgever hanteert kostenoriëntatie als uitgangspunt bij de tariefregulering die de ACM tot taak heeft uit te voeren. Dat betekent dat tarieven voor elektriciteit en voor drinkwater uitsluitend gebaseerd zijn op de kosten die het bedrijf maakt ten behoeve van die voorzieningen.
13. Een producent en een distributeur van elektriciteit en van drinkwater heeft er belang bij dat zij de efficiënte kosten (inclusief een redelijk rendement) die zij maken om te voldoen aan de wettelijke taken, kunnen terugverdienen. Het ontbreken van concurrentie zou ertoe kunnen leiden dat een producent en een distributeur onvoldoende doelmatig werken en daardoor te hoge tarieven in rekening brengen. Afnemers zouden in dergelijke gevallen worden benadeeld. Afnemers zijn daarom gebaat bij bevordering van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering.
14. De wetgever heeft de ACM daarom belast met de taak om een reguleringssystematiek vast te stellen waarmee zowel de producent als de distributeur een prikkel krijgt om net zo doelmatig te handelen als bedrijven die wel concurrentie ondervinden en om kwaliteit te borgen.
15. Omdat WEB een monopoliepositie heeft op Bonaire, stelt de ACM met deze beschikking de distributietarieven vast die WEB voor kalenderjaar 2024 ten hoogste bij de afnemers van drinkwater zal hanteren. WEB kan besluiten om lagere tarieven bij afnemers in rekening te brengen, met uitzondering van het heraansluittarief als bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, van de wet. Dat betreft namelijk een forfaitair tarief.
16. De reguleringssystematiek is erop gericht te voorkomen dat WEB onredelijk hoge distributietarieven in rekening brengt bij afnemers van drinkwater.
17. Daarnaast is het van belang dat WEB de efficiënte kosten die zij maakt voor het distribueren van drinkwater kan terugverdienen. Als WEB de efficiënte kosten (inclusief een redelijk rendement) vergoed krijgt, komen de noodzakelijke investeringen in kwaliteit, en daarmee de leveringszekerheid van drinkwater, niet in gevaar.

² Kamerstukken II, 2014-15, 34089, 3, p. 1.

3 Samenhang met andere besluiten

18. Jaarlijks stelt de ACM in afzonderlijke beschikkingen de maximum productieprijs vast die een producent van elektriciteit en van drinkwater in rekening mag brengen bij een distributeur van elektriciteit en van drinkwater. De ACM stelt ook de maximum distributietarieven vast die een distributeur bij een afnemer (consumenten en bedrijven) in rekening mag brengen. Maximale prijzen en maximale tarieven betekenen dat de prijzen en tarieven die een producent of distributeur in rekening brengt, niet hoger mogen zijn dan de prijzen en tarieven die de ACM vaststelt.
19. De ACM beschrijft in dit hoofdstuk hoe de distributietarieven voor het kalenderjaar 2024 samenhangen met het methodebesluit waarin de reguleringssystematiek is vastgesteld.

3.1 Van methodebesluit tot productieprijs- en distributietarievenbeschikking

20. De bevoegdheid van de ACM om een productieprijsbeschikking en distributietarievenbeschikking vast te stellen, vloeit voort uit artikel 2.5, eerste lid, en artikel 3.14, eerste lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.
21. Om een productieprijs en een distributietarief vast te stellen moet de ACM een methode hanteren die beschrijft op welke manier de kosten van een bedrijf leiden tot een tarief voor de consument. De wettelijke grondslag van die methode volgt uit artikel 2.5, vierde lid, en artikel 3.13, vijfde lid van de Wet elektriciteit en drinkwater BES:

“Artikel 2.5

- 1. De Autoriteit Consument en Markt stelt op 1 januari van ieder jaar, op voorstel van een producent, de productieprijs vast die deze producent ten hoogste zal berekenen aan een distributeur voor de geproduceerde elektriciteit of voor het geproduceerde drinkwater.*
- 2. De productieprijs voor elektriciteit of drinkwater is gebaseerd op de werkelijke kosten van de productie met inachtneming van een redelijk rendement en omvat de operationele- en onderhoudskosten, de energiekosten en de kapitaalslasten.*
- 3. In afwijking van het eerste lid kunnen de energiekosten als maandelijks te variëren onderdeel van de productieprijs worden vastgesteld.*
- 4. De Autoriteit Consument en Markt hanteert voor de vaststelling van de productieprijs een methode ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering.*
- 5. (...)*
- 6. (...)*
- 7. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de procedure en de elementen en de wijze van berekening van de productieprijs, bedoeld in dit artikel.*

Artikel 3.14

- 1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, op voorstel van een distributeur, de tarieven vast die de distributeur ten hoogste zal berekenen aan de afnemers voor de distributie van elektriciteit of drinkwater.*
- 2. Er worden vier tarieven onderscheiden:*
 - a. aansluittarief;*
 - b. vast gebruikstarief;*
 - c. variabel gebruikstarief;*
 - d. wegtransporttarief voor drinkwater.*
- 3. De tarieven kunnen verschillen voor verschillende categorieën afnemers.*
- 4. De tarieven zijn niet-discriminerend, transparant en gebaseerd op de werkelijke kosten met inachtneming van een redelijk rendement en met inachtneming van de subsidie, bedoeld in artikel 5.1.*
- 5. De Autoriteit Consument en Markt hanteert voor de vaststelling van de tarieven een methode ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering.*
- 6. De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het jaar volgend op de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven met uitzondering van het variabel gebruikstarief dat op 1 januari en 1 juli van ieder kalenderjaar kan worden vastgesteld.*

7. Indien op 1 januari de tarieven voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de laatst vastgestelde tarieven tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.

8. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de procedure en de elementen en de wijze van berekening van de tarieven, bedoeld in dit artikel.”

22. De regeling waarnaar in bovenstaande artikelen wordt verwezen, is de Ministeriële regeling elektriciteit en drinkwater BES.³ In artikel 2.1 van die regeling zijn nadere eisen gesteld aan het hiervoor bedoelde methodebesluit:

“Artikel 2.1

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met belanghebbenden voor een periode van drie tot tien jaar een in de artikelen 2.5, vierde lid, en 3.14, vijfde lid, van de wet bedoelde methode vast.
2. De methode beschrijft op welke wijze de productieprijzen en de tarieven worden vastgesteld, zodanig dat die methode de producent en distributeur prikkelt tot een doelmatige bedrijfsvoering, voorziet in een rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is en een betrouwbare, betaalbare en duurzame energie- en drinkwatervoorziening dient.
3. In de methode wordt ten minste de wijze van vaststelling van de verwachte efficiënte kosten bepaald en daartoe de wijze van vaststelling van het rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is.
4. In de methode wordt vastgelegd op welke wijze de energiekosten als onderdeel van de productieprijzen worden vastgesteld.
5. Een producent of distributeur dient drie maanden voor de beoogde ingangsdatum van een wijziging van de productieprijzen of de tarieven een voorstel daartoe in bij de Autoriteit Consument en Markt.”

23. Na overleg met belanghebbenden, die bestaan uit de verschillende producenten, distributeurs en afnemersorganisaties in Caribisch Nederland, heeft de ACM op 25 september 2019 de “Methode tot vaststelling van tarieven voor productie en distributie van elektriciteit en drinkwater in Caribisch Nederland 2020-2025” (hierna: de methode) vastgesteld. Op 24 oktober 2022 heeft de ACM, eveneens na overleg met belanghebbenden, de methode vastgesteld voor de zogeheten Weighted Average Cost of Capital (hierna: de WACC-methode), het toegestane redelijk rendement voor de betrokken bedrijven. De WACC-methode is een bijlage bij de eerdergenoemde methode, en maakt daar integraal onderdeel van uit. Beide methoden heeft de ACM op haar website gepubliceerd.
24. De hiervoor genoemde methode geldt voor een periode van zes kalenderjaren, te weten van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2025.
25. De Wet elektriciteit en drinkwater BES en de Ministeriële regeling vormen de grondslag van de methode. De methode is vervolgens de grondslag van de productieprijzenbeschikking en de distributietarievenbeschikking.

3.2 De distributietarievenbeschikking

26. De ACM moet op grond van artikel 3.9 en artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES vier distributietarieven en één heraansluittarief vaststellen.

3.2.1 Het aansluittarief

27. In artikel 3.15 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het maximale aansluittarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen:

“Artikel 3.15

1. Het aansluittarief verdisconteert de kosten die verband houden met de taak, bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onderdeel c.
2. Het aansluittarief wordt eenmalig in rekening gebracht bij een ieder die door een distributeur wordt

³ Regeling van de Minister van Economische Zaken van 10 juni 2016, nr. WJZ/15003661, houdende regels met betrekking tot de productie en de distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. *Stcrt.* 2016, nr. 33268.

aangesloten op een net.

3. De hoogte van het aansluittarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit en indien de lengte van de verbinding groter is dan 25 meter, van de lengte van de verbinding, en wordt uitgedrukt in een vast bedrag in USD.

4. Indien op een aansluiting van een afnemer die een lengte heeft van meer dan 25 meter een nieuwe aansluiting wordt aangelegd voor een andere afnemer, dan wordt de afnemer die betaald heeft voor de bestaande aansluiting daarvoor deels gecompenseerd door een distributeur.”

28. Het aansluittarief is een eenmalige vergoeding die een afnemer betaalt aan de distributeur voor een nieuwe aansluiting op het elektriciteits- of drinkwaternetwerk. Deze vergoeding dekt de kosten die de distributeur voor die aansluiting maakt. Uit artikel 3.15, derde lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES vloeit voort dat de ACM ook een zo te noemen meerlengtetarief moet vaststellen, te weten voor aansluitingen die zijn gelegen op een afstand van meer dan 25 meter van het netwerk.

3.2.2 Het vaste gebruikstarief

29. Artikel 3.16 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES beschrijft wat het vaste gebruikstarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen:

“Artikel 3.16

1. Het vaste gebruikstarief verdisconteert de kosten die verband houden met de taken, bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onderdelen a, b, d en e.

2. Het vaste gebruikstarief wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die elektriciteit of drinkwater ontvangt op een aansluiting en bij ieder afnemer die elektriciteit invoedt op het net.

3. De hoogte van het vaste gebruikstarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit, wordt berekend per aansluiting en wordt uitgedrukt in een vast bedrag in USD.

4. Voor bepaalde categorieën afnemers kan een lager vast gebruikstarief worden vastgesteld. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat voor afnemers met een lage aansluitcapaciteit een korting wordt gegeven op het vaste gebruikstarief, waarbij in de regeling het kortingspercentage wordt vastgesteld. 5. Kosten die verband houden met moedwillige vernielingen door een afnemer worden individueel bij die afnemer in rekening gebracht.”

30. Het vast gebruikstarief is een vast bedrag dat een afnemer periodiek (te weten maandelijks) betaalt aan de distributeur. Dit bedrag dekt de kosten die de distributeur maakt voor het transporteren en leveren van elektriciteit of drinkwater (ook wel distributie- of netwerkkosten).
31. De hoogte van het vaste gebruikstarief kan verschillen voor verschillende aansluitcapaciteiten. Afnemers met een kleine aansluitcapaciteit betalen een lager vast gebruikstarief dan afnemers met een grote aansluitcapaciteit. Dit heeft te maken met de kosten die de distributeur moet maken. Hoe groter de aansluiting, hoe hoger de distributie-/netwerkkosten.

3.2.3 Het variabele gebruikstarief

32. In artikel 3.17 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het variabele gebruikstarief is en hoe dat moet worden vastgesteld:

“Artikel 3.17

1. Het variabele gebruikstarief verdisconteert de productieprijs, bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, en de kosten die verband houden met de taken en verplichtingen van een distributeur, met uitzondering van kosten die verband houden met de taken waarvoor een aansluittarief, vast gebruikstarief of een wegtransporttarief zijn vastgesteld.

2. Het variabele gebruikstarief wordt uitgedrukt in een bedrag per kWh of per kubieke meter drinkwater en wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die elektriciteit of drinkwater ontvangt.

3. In afwijking van het eerste lid en artikel 3.16, tweede en derde lid, kan, indien er sprake is van een systeem waarbij vooraf voor een bepaalde hoeveelheid elektriciteit of drinkwater wordt betaald, door een distributeur bij een afnemer uitsluitend een door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen bijzonder variabel gebruikstarief in rekening worden gebracht. In dit bijzondere variabel gebruikstarief

wordt het vaste gebruikstarief, bedoeld in 3.16, eerste lid, verdisconteerd waarbij wordt uitgegaan van een bij ministeriële regeling vast te stellen jaarverbruik van elektriciteit of drinkwater.”

33. Het variabele gebruikstarief is het bedrag dat afnemers betalen aan de distributeur per afgenomen kilowattuur elektriciteit of per kubieke meter drinkwater. Het variabele gebruikstarief dekt de kosten van de productie van drinkwater en het deel van de distributie-/netwerkkosten dat niet al in het vaste gebruikstarief is verdisconteerd.

3.2.4 Wegtransporttarief

34. In artikel 3.18 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het wegtransporttarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen.

“Artikel 3.18

1. Het wegtransporttarief voor drinkwater verdisconteert de kosten die verband houden met de taak, bedoeld in artikel 3.6, en wordt verhoogd met de productieprijs, bedoeld in artikel 2.5, tweede lid.

2. Het wegtransporttarief voor drinkwater wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die drinkwater ontvangt via een transportmiddel als bedoeld in artikel 3.6.

3. Het wegtransporttarief wordt uitgedrukt in een bedrag in USD per kubieke meter drinkwater.”

35. Het wegtransporttarief is het bedrag dat afnemers per kubieke meter drinkwater betalen voor de distributie van drinkwater per drinkwatertruck. In deze vaste kubieke meterprijs van drinkwater-per-truck zijn de kosten verwerkt die de distributeur maakt om drinkwater-per-truck te leveren.

3.2.5 Heraansluittarief (forfaitair bedrag voor heraansluiten)

36. Op grond van artikel 3.9, vierde lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES moet de ACM een heraansluittarief vaststellen. Dat is een vast bedrag dat een distributeur bij een afnemer in rekening moet brengen om die afnemer, na een eerdere afsluiting, weer aan te sluiten op het elektriciteits- of drinkwaternetwerk:

“Artikel 3.9

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. Een distributeur brengt een door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen forfaitair bedrag in rekening bij een afnemer voor het heraansluiten van die afnemer indien de afsluiting te wijten is aan een verzuim van de afnemer.

5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het beëindigen van de distributie van elektriciteit of drinkwater, de heraansluiting en de hoogte van het forfaitaire bedrag en over preventieve maatregelen om beëindiging zoveel mogelijk te voorkomen.”

37. Artikel 3.2 van de Regeling elektriciteit en drinkwater BES bepaalt het volgende over de vaststelling van het vaste (forfaitaire) bedrag:

“Artikel 3.2

Het door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen forfaitaire bedrag, bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, van de wet bij heraansluiting is niet hoger dan de doelmatige kosten die een distributeur maakt voor de heraansluiting.”

3.3 Het proces tot de nieuwe distributietarieven

38. Op grond van artikel 2.1, vijfde lid, van de Ministeriële regeling elektriciteit en drinkwater BES, moet een distributeur drie maanden voor de beoogde ingangsdatum van de wijziging van de distributietarieven, een daartoe strekkend voorstel indienen bij de ACM.

39. Op 29 september 2023 heeft WEB aan de ACM een distributietarievenvoorstel toegestuurd. In de periode hierna tot aan dit besluit heeft de ACM met WEB overlegd over dit voorstel, en zijn enkele wijzigingen aangebracht.

4 Rechtsbescherming

40. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM welke juridische mogelijkheden belanghebbenden hebben om de productieprijbschikking of de distributietarievenbeschikking aan te vechten. Daarvoor beschrijft de ACM welke wetten en welk procesrecht van toepassing zijn.
41. Artikel 3, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Invoeringswet lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba bepaalt dat de Algemene wet bestuursrecht, met uitzondering van hoofdstuk 9, niet van toepassing is op besluiten en handelingen van bestuursorganen die hun zetel hebben in het Europese deel van Nederland, ter uitvoering van een wettelijke regeling die uitsluitend in de openbare lichamen van toepassing is.
42. Ingevolge artikel 3, tweede lid, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is, in de gevallen bedoeld in het eerste lid, de Wet administratieve rechtspraak BES (War-BES) van toepassing voor zover sprake is van een beschikking in de zin van die wet.
43. Op grond van artikel 3, eerste lid, van de War-BES wordt onder een beschikking verstaan een schriftelijk besluit van een bestuursorgaan inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling die niet van algemene strekking is.
44. Ingevolge artikel 7, eerste lid, van de War-BES kunnen natuurlijke personen en rechtspersonen die door een beschikking rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen daartegen beroep instellen bij het Gerecht van eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: het Gerecht).
45. Op grond van artikel 9, eerste lid, van de War-BES kan beroep worden ingesteld tegen een beschikking op de grond dat de beschikking in strijd is met een algemeen verbindend voorschrift of algemeen rechtsbeginsel.
46. Op grond van artikel 55 van de War-BES zijn natuurlijke personen en rechtspersonen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de War-BES, bevoegd eerst een bezwaarschrift bij de ACM in te dienen gericht tegen de beschikking en pas nadat de ACM op dat bezwaar heeft beslist, beroep in te stellen bij het Gerecht.

4.1 Wat betekent dit?

47. De ACM heeft haar zetel in Europees Nederland en heeft tot taak toe te zien op de naleving van de Wet elektriciteit en drinkwater BES. Deze wet is uitsluitend van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Op de besluiten van de ACM ter uitvoering van die wet is daarom niet de Algemene wet bestuursrecht maar de War-BES van toepassing.
48. Natuurlijke personen en rechtspersonen (mensen en bedrijven) die door deze beschikking rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen (belanghebbenden), kunnen tegen deze beschikking rechtstreeks in beroep gaan bij de rechter of eerst in bezwaar gaan bij de ACM.
49. Om belanghebbende te zijn, moet sprake zijn van een voldoende objectief, persoonlijk of individueel (dus te onderscheiden van het belang van anderen), eigen, rechtstreeks en actueel belang. De ACM toetst of daarvan sprake is als natuurlijke personen of rechtspersonen deze beschikking aanvechten.

4.2 Rechtstreeks in beroep bij de rechter...

50. Belanghebbenden kunnen rechtstreeks beroep instellen bij het Gerecht. Een gemotiveerd beroepschrift moet binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking worden ingediend bij de Griffie van het Gerecht.
51. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Saba of op Sint Eustatius, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Sint Maarten. Het adres van die Griffie is:

Frontstreet 58 (The Courthouse), Philipsburg, Sint Maarten.

52. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Bonaire, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Bonaire. Het adres van die Griffie is: Plasa Reina Wilhelmina (Fort Oranje), Kralendijk, Bonaire.

4.3 ...of eerst in bezwaar bij de ACM

53. Belanghebbenden kunnen er ook voor kiezen eerst (nog) bezwaar in te dienen bij de ACM.
54. Een gemotiveerd bezwaarschrift kan worden ingediend bij de ACM uiterlijk binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking. Belanghebbenden kunnen hun bezwaarschrift per email indienen bij de ACM. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: procedurescn@acm.nl. De ACM zal een ontvangstbevestiging sturen. Als de indiener van het bezwaarschrift geen ontvangstbevestiging van de ACM ontvangt, dringt de ACM er op aan dat de indiener van het bezwaarschrift telefonisch contact opneemt met de ACM op: +31 (0)70 – 722 23 13
55. In het beroepschrift dan wel in het bezwaarschrift kunnen (ook) argumenten aangevoerd worden die zijn gericht tegen de door de ACM vastgestelde methode van 25 september 2019 en de daarvan deel uitmakende WACC-methode van 24 oktober 2022.

5 Vaststelling van de distributietarieven

56. Zoals in paragraaf 5.2 van de reguleringsmethode van 25 september 2019 is vastgesteld, hanteert de ACM een aantal stappen om de distributietarieven vast te stellen:
- Stap 1: Vaststellen van de vaste en variabele kosten per activiteit;
 - Stap 2: Vaststellen hoe de kosten tot inkomsten leiden;
 - Stap 3: Vaststellen op welke manier de inkomsten tot tarieven leiden;
 - Stap 4: Vaststellen op welke manier achteraf eventuele verschillen tussen kosten en inkomsten worden verrekend.
57. De ACM beschrijft in dit hoofdstuk de voorgaande vier stappen. In Bijlage 1 bij deze beschikking geeft de ACM een overzicht van bedragen die in dit hoofdstuk berekend worden. In Bijlage 2 zijn de vastgestelde tarieven weergegeven. In het rekenmodel (Bijlage 3) zijn de berekeningen te zien die de ACM maakt om de maximale distributieprijzen te berekenen.
58. Voor de distributieprijzen 2024 zal de ACM toepassing geven aan de in het methodebesluit genoemde methodiek van 'profit sharing'. Deze methodiek houdt in dat de ACM terugkijkend over het jaar 2022 bepaalt wat het verschil is tussen de geschatte kosten voor 2022 en de gerealiseerde kosten over dat jaar, na eventuele correcties. De uitwerking van deze methodiek komt in de volgende paragrafen aan de orde en is in het rekenmodel uitgewerkt (Bijlage 3).

5.1 Vaststellen van de vaste en variabele kosten per activiteit

59. De kosten van een distributeur bestaan uit kapitaalkosten en uit operationele kosten, samen ook wel de regulatorische kosten genoemd. Kapitaalkosten worden gevormd door de afschrijvingen en een redelijk rendement (WACC) op het geïnvesteerd vermogen. Operationele kosten zijn kosten die een bedrijf maakt om de onderneming draaiende te houden, zoals personeelskosten. De ACM baseert zich voor het vaststellen van de kosten ten behoeve van de vaststelling van de distributietarieven in 2024 op de kosten in 2022, zoals vastgelegd in de jaarrekening, aangevuld met extra informatie over de operationele kosten en activa die de distributeur aan de ACM heeft gestuurd.
60. Om profit sharing te kunnen toepassen, hanteert de ACM de geschatte kostenbasis die is gemaakt ten behoeve van de vaststelling van de distributietarieven voor 2022. De ACM kan deze kostenbasis achteraf aanpassen indien blijkt dat deze is vastgesteld op basis van onjuiste of onvolledige gegevens.
61. Voor de toepassing van profit sharing is vervolgens de kostenrealisatie over 2022 vereist. Hiervoor hanteert de ACM de kosten 2022, zoals die uit de jaarrekening over 2022 volgen, in beginsel zonder correcties. De ACM kan op die manier de schatting voor 2022 vergelijken met de realisatie over 2022. Eventuele correcties door eerdere nacalculaties kunnen aanleiding zijn om de kostenrealisatie over 2022 aan te passen, ter voorkoming van een dubbele vergoeding dan wel dubbele restitutie.
62. Samengevat stelt de ACM voor de verschillende doelen van de tariefregulering verschillende kostenbases vast. Het gaat om drie kostenbases:
1. een kostenbasis voor de schatting van de kosten voor 2024;
 2. een kostenbasis voor de schatting van de kosten voor 2022;
 3. een kostenbasis voor de realisaties over 2022.
63. Deze drie kostenbases kunnen op onderdelen van elkaar verschillen. Hierna zal de ACM per onderdeel aangeven of dat het geval is en, zo ja, op welke manier.
64. Tot slot is van belang dat de ACM met ingang van de reguleringsperiode 2020-2025 tevens een onderverdeling van kosten maakt in een vast en een variabel deel. Het uitgangspunt daarbij is dat variabele kosten verondersteld worden (naar rato) toe of af te nemen met de ontwikkeling van het volume, terwijl vaste kosten niet beïnvloed worden door de ontwikkeling van het volume. ACM heeft in randnummer 82 t/m 86 van het methodebesluit beschreven hoe en waarom zij een verdeling maakt naar vaste en variabele kosten. In dit tarievenbesluit wordt daar verder invulling aan gegeven door te

beschrijven welke verdeling is gemaakt en op basis waarvan (paragraaf 5.1.3) en hoe deze verdeling wordt toegepast bij het uitvoeren van de volumecorrectie over 2022 en het vaststellen van de toegestane inkomsten voor 2024 (paragraaf 5.2).

5.1.1 De kapitaalkosten

65. Om de kapitaalkosten voor 2024 te kunnen schatten, moet de ACM in de eerste plaats de regulatorische waarde van de bezittingen (de assets) vaststellen. Dit noemen we de *regulatory asset value* (hierna: RAV).
66. De RAV bestaat uit de vaste activa waarmee de distributeur drinkwater distribueert en die hij voor zijn bedrijfsvoering nodig heeft. De RAV wordt daarmee opgebouwd uit de waarde van de assets die direct of indirect aan de distributie van drinkwater kunnen worden toegewezen.
67. De afschrijvingen op de RAV en een redelijk rendement op de RAV vormen samen de kapitaalkosten. De ACM gaat hierbij in beginsel uit van de RAV zoals die is vastgesteld ten behoeve van de distributietarieven van 2022, aangevuld met investeringen die de distributeur in 2022 heeft geactiveerd. Hierdoor komt de ACM uit op een RAV per 31-12-2022 (ultimo 2022). Voor specifieke grote activa kan de ACM er ook voor kiezen om de geschatte kosten voor het jaar 2024 te baseren op de verwachte gemiddelde kosten in 2024 van die specifieke activa. De ACM doet dit wanneer er sprake is van enkele zeer grote activa die niet voldoen aan de aanname van continue vervanging.
68. De ACM stelt de jaarlijkse afschrijving vast door de afschrijftermijnen van de distributeur te hanteren. Daarbij kiest de ACM ervoor geen rekening te houden met restwaarde (het geschatte bedrag dat de distributeur ontvangt voor de verkoop van de activa aan het einde van de verwachte gebruiksduur). Een distributeur moet namelijk in staat zijn om efficiënt verrichte investeringen terug te verdienen via de tarieven. De ACM houdt wel rekening met werkelijke opbrengsten uit verkoop van activa.
69. Wanneer een asset (deels) gefinancierd is met subsidie of bijdragen van derden dan is de historische kostprijs verminderd met deze subsidie en/of bijdragen.
70. De ACM betreft activa in aanbouw niet bij de vaststelling van de RAV. Pas als activa in gebruik zijn genomen (geactiveerd zijn), maken zij onderdeel uit van de RAV. Een distributeur mag de bouwrente van activa in aanbouw mee-activeren.
71. De ACM heeft voor de distributie van drinkwater de RAV per ultimo 2022 en de afschrijvingen over 2022 vastgesteld overeenkomstig de bedragen zoals opgenomen in Bijlage 1 van dit besluit.
72. De ACM berekent het redelijk rendement dat een distributeur in 2024 mag behalen door de RAV te vermenigvuldigen met de WACC die de ACM heeft vastgesteld voor 2024.⁴ Om de kapitaalkosten vast te stellen telt de ACM daar de afschrijvingen bij op.
73. De ACM rekent met een nominale WACC, waarvan de inflatie al een onderdeel is. Hierdoor wordt via de WACC al een volledige vergoeding voor inflatie op de RAV meegenomen.

5.1.2 De operationele kosten

74. De regulatorische kosten bestaan naast kapitaalkosten ook uit operationele kosten. De ACM schat de operationele kosten van 2024 op basis van de operationele kosten in de vastgestelde jaarrekening van 2022. De ACM verdeelt de operationele kosten op grond van de door de distributeur aangeleverde verdeelsleutels over de verschillende activiteiten: productie en distributie van drinkwater. Hierna beschrijft de ACM welke operationele kosten (deels) toegerekend zijn aan de distributie van drinkwater en welke keuzes de ACM hierbij ten aanzien van enkele specifieke posten heeft gemaakt. Ook gaat de ACM in op de kostenbasis voor profit sharing.

⁴ WACC for energy and drinking water companies in the Caribbean Netherlands for the year 2023-2025, ACM/UIT/585024.

75. De ACM acht niet alle in de jaarrekening 2022 verantwoorde operationele kosten representatief voor de schatting van de kosten voor 2024. De ACM betreft daarom een aantal kostenposten niet in de kostenbasis voor 2024, of heeft voor deze kostenposten een andere waarde geschat voor 2024 dan het bedrag dat in 2022 in de jaarrekening staat. De ACM beschrijft in deze paragraaf voor welke posten dit geldt en op grond waarvan de ACM deze posten heeft aangepast. Ook geeft de ACM in deze paragraaf aan op welke manier de ACM omgaat met overige opbrengsten.

(Kosten)posten die geen onderdeel zijn van de operationele kostenbasis

76. Allereerst neemt de ACM een aantal (kosten)posten niet mee omdat deze al op een andere manier worden vergoed. Winst en verlies, dividend, rentelasten voor vreemd vermogen en de transactiekosten voor financiering zijn onderdeel van de kapitaalkosten en worden vergoed via de WACC. De ACM betreft deze kostenposten daarom niet in de operationele kostenbasis. De afschrijvingen worden al betrokken via de vergoeding van de kapitaalkosten en zijn evenmin onderdeel van de operationele kosten.

Voorzieningen

77. Bij mutaties in voorzieningen stelt de ACM per type voorziening vast op welke manier de ACM deze betreft bij de vaststelling van de kostenbasis. Mutaties in voorzieningen zijn namelijk nog niet direct aan te merken als kosten: het kan ook zijn dat een voorziening is getroffen, maar niet nodig blijkt te zijn. Een vrijval uit een voorziening is dan niet per se een opbrengst die de ACM betreft bij de vaststelling van de kostenbasis. Aan de andere kant is een dotatie aan een voorziening ook niet per se een kostenpost in regulatorische zin.
78. WEB heeft diverse voorzieningen opgenomen in de jaarrekening 2022 die mede betrekking hebben op de distributie van drinkwater. Dit betreft onder andere voorzieningen ten behoeve van voorraadmutaties (incl. prijsverschillen), voorzieningen voor dubieuze debiteuren en voorzieningen voor personeelsuitkeringen. ACM neemt in beginsel de opgave van WEB ten aanzien van deze voorzieningen over, omdat deze een redelijke inschatting vormen voor de te verwachten kosten.
79. De ACM heeft voor WEB geen afwijkende keuzes gemaakt in de behandeling van de voorzieningen ten opzichte van de opgave in de jaarrekening over 2022.

Correcties op de kosten en opbrengsten

80. Met ingang van 2020 brengt de ACM niet langer een correctie aan voor incidentele kosten en opbrengsten. In randnummer 72 en verder van het methodebesluit voor de reguleringsperiode 2020-2025 legt de ACM uit waarom zij deze wijziging heeft aangebracht. Wel blijft de ACM de opgegeven kosten en overige opbrengsten beoordelen, en kan de ACM hier correcties in aanbrengen, voordat de kostenbasis wordt gebruikt voor het uitvoeren van de profit sharing of het vaststellen van de kostenbasis voor de berekening van de tarieven.
81. In het tarievenvoorstel voor 2024 dat WEB aan de ACM heeft toegestuurd, heeft WEB op meerdere kostenposten en opbrengsten een correctie voorgesteld, om deze meer in lijn te brengen met het doel van het vaststellen van de regulatorische kostenbasis. ACM heeft de voorgestelde correcties onderzocht en in alle gevallen overgenomen.

Overige kosten en opbrengsten

82. Verder houdt de ACM rekening met activiteiten die de distributeur uitvoert waarvoor de ACM geen tarief vaststelt. Deze andere activiteiten dienen volledig buiten de tariefregulering gehouden te worden, omdat anders mogelijk een dubbele vergoeding van deze activiteiten ontstaat. Voor WEB is hiervan sprake bij de activiteiten voor straatverlichting en afvalwaterzuivering.
83. Wanneer overige opbrengsten ontstaan uit activiteiten die wel gereguleerd zijn en waarvan de kosten zijn opgenomen in de kostenbasis, brengt de ACM deze opbrengsten in mindering op de kostenbasis. Door deze werkwijze ontstaat een 'netto-bedrag' aan operationele kosten dat een goede weergave vormt van het bedrag dat via de gereguleerde tarieven verdiend moet worden om tot dekking van de kosten van de betreffende activiteit te komen.

84. Tot slot houdt de ACM rekening met de kosten en inkomsten die de distributeur in 2022 heeft gehad als gevolg van heraansluitingen en bijdragen voor nieuwe aansluitingen. Bij de vaststelling van de kostenbasis neemt de ACM uitsluitend die kosten mee die vergoed worden via het distributietarief. Voor heraansluitingen en nieuwe aansluitingen kan de distributeur afzonderlijke vergoedingen in rekening brengen. De ACM brengt deze bedragen in mindering op het totale kostenniveau dat gebruikt wordt voor de bepaling van de inkomsten in 2024.

Inflatie

85. Om de operationele kosten voor 2024 te schatten, moeten de kosten in het prijsniveau van eerdere jaren worden aangepast voor inflatie. De ACM baseert zich voor deze gegevens op data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Voor de inflatiecorrectie in jaar t maakt de ACM gebruik van het procentuele verschil in consumentenprijsindex (cpi) voor Bonaire tussen het derde kwartaal van het jaar $t-1$ en het derde kwartaal van het jaar $t-2$. De waarden voor de consumentenprijsindex zijn opgenomen in het rekenmodel in Bijlage 3.
86. In de periode 2020-2022 heeft de ACM gewerkt met een afgeleide cpi om rekening te kunnen houden met de (drukkende) effecten van de *noodmaatregel tijdelijke verlaging tarieven energie, telecom en drinkwater*.⁵ In verband met de consistentie in de berekening van de cpi tussen de tarievenbesluiten houdt de ACM rekening met deze afgeleide cpi reeks, in lijn met de keuzes die daarover in eerdere besluiten gemaakt zijn. Voor de schatting van de inflatie in 2024 maakt de ACM weer gebruik van de oorspronkelijke cpi-reeks van het CBS.

5.1.3 Splitsing vaste en variabele kosten

87. Zoals geïntroduceerd in de inleiding van dit hoofdstuk en in randnummer 82 t/m 86 van het methodebesluit, splitst de ACM de totale kosten in een vast en een variabel deel. Op deze manier kan de ACM beter rekening houden met verwachte kostenstijgingen die samenhangen met de toename van het gedistribueerde volume.
88. Voor zowel de kapitaalkosten als de operationele kosten geldt dat deze gesplitst kunnen worden in een vast en een variabel deel. Ten aanzien van de kapitaalkosten merkt de ACM daarbij op dat zij onderkent dat kapitaalkosten in de praktijk niet letterlijk variabel zijn; de kosten van gedane investeringen in bepaalde activa nemen niet af wanneer door eventuele lagere volumes in de toekomst minder gebruik wordt gemaakt van de betreffende activa. De ACM zal hiermee rekening houden wanneer sprake is van een aanzienlijke afname van volumes. Op dit moment is hiervan geen sprake. In gevallen waar sprake is van volumetoename is de ACM van mening dat het hanteren van 'variabele kapitaalkosten' een goede manier kan zijn om, net als bij operationele kosten, in te schatten met welk bedrag de kosten toenemen wanneer het volume toeneemt.

Vaststelling van aandelen variabele kosten

89. De ACM heeft bij de vaststelling van de tarievenbeschikkingen voor het jaar 2020 voor het eerst een splitsing aangebracht tussen de vaste en variabele kosten. Bij de voorbereiding van deze besluiten heeft de ACM alle bedrijven gevraagd om een inschatting voor deze splitsing. De ACM heeft over de splitsing uitvoerig overlegd met de bedrijven. De ACM heeft op basis van de voorstellen en alle beschikbare gegevens een berekeningswijze ontwikkeld voor het vaststellen van de aandelen variabele kosten. Deze berekeningswijze is consistent toegepast voor alle bedrijven. Dit heeft voor elk bedrijf geleid tot een berekening van de aandelen variabele kosten in de operationele kosten en kapitaalkosten van de afzonderlijke activiteiten van alle bedrijven. Een uitgebreide toelichting op deze berekeningswijze is te vinden in paragraaf 5.1.3 van de tarievenbeschikking 2020.⁶
90. In overleg met WEB heeft de ACM vastgesteld dat de berekeningswijze zoals gehanteerd ten behoeve van de tarievenbeschikkingen voor het jaar 2023 ook gebruikt kan worden voor de tarievenbeschikkingen voor het jaar 2024. Daarbij heeft de ACM de betreffende berekening opnieuw

⁵ Dit betreft de subsidies die door de ministeries EZK en I&W zijn toegekend aan de nutsbedrijven ter verlaging van de vastrechtstarieven naar 0 USD/maand voor alle elektriciteits- en drinkwateraansluitingen.

⁶ Beschikking tot vaststelling van de maximale distributietarieven van drinkwater per 1 januari 2020 voor Water en Energiebedrijf Bonaire N.V.

uitgevoerd met recentere kostengegevens. Hierdoor ontstaat een kleine verschuiving in de uitkomsten van de berekening van de aandelen van variabele kosten. De berekeningswijze zelf is ongewijzigd.

91. Op basis van de hierboven gepresenteerde analyse en aannames komt de ACM uit op de volgende percentages aan variabele kosten:
- De ACM beschouwt 50% van de totale kapitaalkosten voor de distributie van elektriciteit als variabel.
 - De ACM beschouwt 12,9% van de totale operationele kosten voor de distributie van elektriciteit als variabel.

Toepassing van aandelen van variabele kosten

92. In de introductie van paragraaf 5.1 van dit besluit heeft de ACM drie verschillende kostenbases geïntroduceerd. Bij de vaststelling van twee van deze kostenbases past de ACM de splitsing in vaste en variabele kosten toe. De ACM licht dit als volgt toe.
93. Ten eerste gebruikt de ACM de splitsing bij de vaststelling van de kostenbasis voor de schatting van de kosten in 2024. De schatting van de kosten in 2024 is hoofdzakelijk gebaseerd op de realisatie van kosten in 2022. Wanneer er tussen 2022 en 2024 een stijging van het volume wordt verwacht, ligt ook een stijging van de kosten in verband daarmee voor de hand.⁷ In welke mate de kosten in 2024 naar verwachting stijgen ten opzichte van 2022, kan worden bepaald op basis van het aandeel van de variabele kosten in de totale kosten. Immers, vaste kosten worden geacht gelijk te blijven, terwijl variabele kosten naar verwachting een-op-een meestijgen met een stijging van het volume. Ter illustratie een fictief getallenvoorbeeld: wanneer op het totale kostenniveau 40% van de kosten als variabel wordt aangemerkt, en tussen 2022 en 2024 een volumestijging van 5% wordt verwacht, dan kan in verband hiermee een stijging van de totale kosten met 2% worden verwacht.
94. Door bij de inschatting van de kosten in 2024 rekening te houden met de verwachte stijging van volumes en daarmee de variabele kosten, kan preciezer worden ingeschat wat een kostendekkende tariefhoogte is in het jaar 2024. Hoewel het uiteindelijke effect van volumestijgingen wordt nagecalculeerd in de volumecorrectie, kan door een juiste schatting deze volumecorrectie zo klein mogelijk worden gehouden.
95. Ten tweede gebruikt de ACM de splitsing in vaste en variabele kosten voor het aanpassen van de geschatte kosten voor 2022. Voordat in de profit sharing de geschatte en gerealiseerde kosten met elkaar vergeleken worden, past de ACM een volumecorrectie toe op de geschatte kosten voor 2022. Deze volumecorrectie is bedoeld om rekening te kunnen houden met het kostenverschil dat ontstaat doordat de gerealiseerde volumes in 2022 afwijken van de volumes zoals die gebruikt zijn bij het schatten van de kostenbasis voor 2022. Ook hier geldt dat de ACM de kostenschatting aanpast door het variabele deel van de geschatte kosten mee te laten bewegen met de gemeten volumeontwikkeling.

5.1.4 Ontwikkelingen 2024

96. Bij de vaststelling van de inkomsten voor het bepalen van de tarieven, kan de ACM rekening houden met ontwikkelingen in de kosten of activiteiten ten opzichte van de kostenbasis. De ACM zal rekening houden met veranderingen (verhoging of verlaging van de inkomsten ten opzichte van de kosten) wanneer er sprake is van *omvangrijke gebeurtenissen*, zoals omschreven in de randnummers 91 tot en met 95 van het methodebesluit.
97. De ACM stelt vast dat bij de distributie van drinkwater door WEB voor het jaar 2024 sprake is van de volgende omvangrijke gebeurtenissen.
- WEB doet in mei 2024 een investering in de nieuwbouw van een eigen hoofdkantoor. Omdat het hier om een groot en incidenteel investeringsbedrag gaat en de investering in een nieuwe hoofdkantoor niet voldoet aan de aanname van continue vervanging, oordeelt de ACM deze investering als omvangrijke gebeurtenis. Aangezien het een indirecte investering betreft die niet aan één specifieke activiteit van WEB ten goede komt, verdeelt de ACM de geschatte

⁷ Buiten een kostenstijging in verband met een volumestijging wordt nog rekening gehouden met inflatie.

kapitaalkosten voor 2024 over de gereguleerde activiteiten van WEB op grond van de door WEB aangeleverde verdeelsleutels.

- WEB neemt in 2024 een nieuw ERP-systeem in gebruik (ERP staat voor Enterprise Resource Planning). Voor het inrichten van het ERP-systeem verwacht WEB significante additionele operationele kosten die geen onderdeel zijn van de kostenbasis voor 2024. De ACM beoordeelt deze uitgave daarom als een omvangrijke gebeurtenis.. Omdat het ERP-systeem niet aan één specifieke activiteit van WEB ten goede komt, verdeelt de ACM de geschatte operationele kosten voor 2024 over de gereguleerde activiteiten van WEB op grond van de door WEB aangeleverde verdeelsleutels.

5.2 Vaststelling van de toegestane inkomsten

98. In de vorige paragraaf is beschreven op welke manier de ACM de kosten vaststelt. In deze paragraaf beschrijft de ACM op welke manier zij de toegestane inkomsten vaststelt. De toegestane inkomsten voor 2024 zijn gebaseerd op de vastgestelde kosten, met daarbij drie aanpassingen:
- De verwachte variabele kosten worden aangepast voor het verwachte volume in 2024. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de effecten van eventuele omvangrijke gebeurtenissen.
 - Het prijspeil van de kosten wordt naar 2024 gebracht door te corrigeren voor de verwachte inflatie.
 - De ACM verwerkt bij de vaststelling van de inkomsten voor 2024 de resultaten van enkele correcties die zien op eerdere jaren.
99. Bij de vaststelling van de toegestane inkomsten houdt de ACM rekening met de verwachte volumeontwikkeling voor 2024. De variabele kosten zoals gemeten over 2022 kunnen worden uitgedrukt in een kostenniveau *per eenheid volume* door de variabele kosten van 2022 te delen door het gemeten volume in 2022. Door dit kostenniveau per eenheid volume vervolgens te vermenigvuldigen met het verwachte volume voor 2024 ontstaat het verwachte kostenniveau aan variabele kosten voor 2024. Door hierbij de vaste kosten van 2022 op te tellen ontstaat het totale verwachte kostenniveau voor 2024.
100. Bij de vaststelling van de inkomsten voor 2024 verwerkt de ACM de resultaten van de volgende correcties:
1. Volumecorrectie over 2022
 2. Profit sharing over 2022
101. In de volgende paragrafen beschrijft de ACM de uitvoeringswijze van de genoemde correcties.
102. Bij het toepassen van deze correcties is het van belang dat er steeds twee tarieven zijn waarin een correctie tot uiting kan komen: het vaste gebruikstarief (een vast bedrag per maand eventueel afhankelijk van de aansluitcapaciteit) en het variabele gebruikstarief (een bedrag per verbruikte m3). De ACM zal per correctie aangeven op welke van deze tarieven de correctie van toepassing is.
103. In lijn met de wijziging die op dit onderdeel is aangebracht in de tarievenbesluiten voor 2022, past de ACM de wettelijke rente voor Caribisch Nederland⁸ toe wanneer het prijspeil van nacalculatiebedragen naar 2024 wordt gebracht. De hoogte van de wettelijke rente voor Caribisch Nederland is op het moment van publicatie van dit besluit gelijk aan 3%, en is voor de relevante afgelopen jaren (waarover nacalculaties vergoed worden) ook altijd 3% geweest.

5.2.1 Volumecorrectie

104. In de berekening van de gebruikstarieven⁹ voor 2022 ging de ACM uit van een bepaald verwacht distributievolume. De ACM corrigeert dit volume als dit hoger of lager is uitgevallen. De gebruikstarieven voor 2022 zijn immers gebaseerd op dit volume: de vaste kosten die de ACM geschat had voor 2022 vormen, gedeeld door het geschatte volume, de vastekostencomponent van de

⁸ Regeling van de Minister van Veiligheid en Justitie van 9 november 2011, nr. 5715475/11/6 vaststelling wettelijke rente voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, Staatscourant nr. 20639.

⁹ De vaste gebruikstarieven en het variabele gebruikstarief worden in de Wet elektriciteit en drinkwater BES gezamenlijk aangeduid als distributietarieven. Er is geen verschil in betekenis tussen distributietarieven en gebruikstarieven.

distributietarieven. Als nu het gerealiseerde volume hoger is dan geschat, dan heeft de distributeur via de distributietarieven een te hoge dekking ontvangen voor de vaste kosten. En als het gerealiseerde volume lager is dan geschat, dan heeft de distributeur een te lage dekking ontvangen voor de vaste kosten. Voor de variabele kosten geldt dat deze naar verwachting automatisch meebewegen met het verschil tussen geschat en gerealiseerd volume, en dat hiervoor geen correctie nodig is. In de volumecorrectie houdt de ACM rekening met de splitsing van de kosten in een vast en een variabel deel zoals omschreven in paragraaf 5.1.3 van dit besluit.

105. De ACM berekent het volumecorrectiebedrag door het vaste deel van de gebruikstarieven te vermenigvuldigen met het verschil tussen het geschatte en het gerealiseerde volume. Bij een hoger gerealiseerd volume, is het correctiebedrag negatief. Dat betekent dat de distributeur te veel ontvangen heeft en dit bedrag (in de vorm van een korting) via het vaste gebruikstarief voor 2024 aan de afnemers terugbetaalt.
106. De ACM houdt bij het uitvoeren van de volumecorrectie rekening met eventuele gedeerde inkomsten uit subsidie in het geval dat sprake is van een negatieve correctie. Bij een hoger gerealiseerd volume veronderstelt de ACM dat de dekking van de vaste kosten toeneemt, maar die dekking kan in werkelijkheid lager uitvallen wanneer een deel van het tarief gesubsidieerd wordt en deze subsidie niet meegroeit met stijgende volumes. In deze situatie zou de volumecorrectie inkomsten afnemen die de distributeur in werkelijkheid slechts deels heeft kunnen behalen. Dit voorkomt de ACM door te berekenen welke subsidie-inkomsten de distributeur heeft gedeerd door het hoger gerealiseerde volume en dit bedrag in mindering te brengen op de negatieve volumecorrectie.
107. In het jaar 2022 verstrekten de ministeries van EZK en I&W een reguliere subsidie voor het verlagen van de vaste gebruikstarieven tot (ongeveer) het tariefniveau dat in Europees Nederland van toepassing is. Voor de tarieven 2024 houdt de ACM rekening met gedeerde subsidie-inkomsten in 2022 als gevolg van deze reguliere subsidie op het vastrechtstarief.
108. De berekening en het resultaat van de berekening zijn opgenomen in Bijlage 1 en Bijlage 3 bij deze beschikking.

5.2.2 Profit sharing

109. In paragraaf 5.1 is beschreven op welke manier de ACM de geschatte kostenbasis 2022 en de gerealiseerde kostenbasis voor 2022 vaststelt. Zoals in de methode is vastgelegd, hanteert de ACM de methodiek 'profit sharing' om bedrijven te stimuleren tot een efficiënte bedrijfsvoering te komen. Door terug te kijken op de geschatte kosten in 2022 (na correctie voor het gerealiseerde volume) en de gerealiseerde kosten in 2022, ontstaat zicht op de vraag of de distributeur meer of minder kosten heeft gemaakt dan van tevoren geschat. Een eventueel verschil wordt in gelijke mate (50%) verdeeld tussen distributeur en afnemer. Het verschil komt tot uiting in het vaste gebruikstarief voor zover het ziet op de distributiekosten.
110. Vanaf 2022 past de ACM profit sharing toe op de kosten van lekverliezen. De helft van het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde lekverlieskosten verrekent de ACM in het variabele gebruikstarief.
111. In Bijlage 3 bij deze beschikking is de cijfermatige uitwerking van deze methodiek opgenomen.

5.3 Vaststelling van de maximale distributietarieven

112. In de vorige paragraaf zijn de toegestane inkomsten 2024 vastgesteld voor de distributie van drinkwater. In deze paragraaf stelt de ACM de maximale distributietarieven vast die WEB bij afnemers in rekening mag brengen.
113. De ACM beschrijft per type tarief op welke manier de ACM dit vaststelt.

5.3.1 Het aansluittarief

114. De ACM heeft per 1 januari 2020 het aansluittarief vastgesteld voor standaardaansluitingen drinkwater.
115. De ACM ziet op dit moment geen aanleiding om genoemde tarieven aan te passen, anders dan met de inflatie. Het vastgestelde aansluittarief is opgenomen in Bijlage 2 bij deze beschikking.
116. De ACM heeft per 1 juli 2017 een tarief per meter vastgesteld voor standaardaansluitingen die verder dan 25 meter van het netwerk liggen (meerlengte-tarief). Op verzoek van WEB heeft de ACM besloten om per 1 januari 2020 geen meerlengte-tarief vast te stellen. Gebleken is dat slechts een zeer beperkt aantal afnemers met het meerlengte-tarief is geconfronteerd. Dat maakt dat het hanteren van “gemiddelde kosten”, zoals dat ten grondslag ligt aan het meerlengte-tarief, geen goede inschatting oplevert voor de kosten van het meerlengte-tarief.
117. Voor het meerlengte-tarief per extra meter boven de 25 meter, zal WEB daarom aan de betreffende afnemer een op kosten gebaseerde offerte uitbrengen en de kosten van de meerlengte in rekening brengen bij de afnemer.
118. Voor aansluitingen die niet vallen onder genoemde standaardaansluitingen levert het hanteren van gemiddelde kosten zoals dat ten grondslag ligt aan een standaardtarief geen goede inschatting op van de kosten. Voor deze aansluitingen zal WEB aan de betreffende afnemer een op kosten gebaseerde offerte uitbrengen en de kosten die daaruit voortvloeien in rekening brengen bij de afnemer.

5.3.2 Het vaste gebruikstarief

119. Uit de wet volgt dat de hoogte van het vaste gebruikstarief kan verschillen voor verschillende typen aansluitcapaciteiten. WEB hanteert voor drinkwater voor 98% van de afnemers een standaardcapaciteit, te weten een zo te noemen halve duimdikte (kwart vierkante inch). De ACM stelt voor WEB één vast gebruikstarief vast voor die categorie afnemers. De overige 2% afnemers vallen in hogere aansluitcategorieën. Het betreft hier doorgaans grote ondernemingen en hotels met een zwaardere aansluiting (oplopend tot vier duim, ofwel 16 vierkante inch).
120. Voor de berekening van de tarieven per aansluitcategorie worden de totale inkomsten die WEB mag ontvangen voor het distributienetwerk eerst gecorrigeerd voor de correctiebedragen die op deze taak voor 2024 van toepassing zijn en vervolgens gedeeld door het totale ‘gewicht’ van alle aansluitingen samen. De ACM heeft, op voorstel van WEB, voor elke aansluitcapaciteit een ‘gewicht’ bepaald, op basis van de capaciteit van de aansluitleiding (in vierkante inch). Dit gewicht geeft aan in welke mate een afnemer met deze capaciteit meebetaalt aan de totale distributiekosten. De ACM maakt voor het jaar 2024 een schatting van de totale capaciteit, op basis van een verwachting van de aantallen afnemers per aansluitcategorie.
121. De vastgestelde ‘gewichten’ en de berekening van de vaste gebruikstarieven zijn opgenomen in Bijlage 3 bij deze beschikking. De vaste gebruikstarieven zijn daarnaast ook opgenomen in Bijlage 2 bij deze beschikking.

5.3.3 Het variabele gebruikstarief

122. Het variabele gebruikstarief, wat een afnemer betaalt voor het drinkwater dat hij verbruikt, volgt uit de vaststelling van de productieprijs van drinkwater zoals de ACM die voor 2024 heeft vastgesteld.
123. Op de vastgestelde productieprijs past de ACM eventuele correcties toe, voor zover die volgen uit de beschrijvingen in paragraaf 5.2. Deze correctiebedragen worden uitgedrukt in een bedrag per eenheid (m3) door deze te delen door het verwachte totale distributievolume in 2024.
124. Na toevoeging van de correcties neemt de ACM nog een opslag voor de lekverliezen op. Transport van drinkwater naar een afnemer gaat gepaard met verlies van een deel van dat drinkwater (door lekkage

in de leidingen). Dat raakt alle afnemers.

125. Het vastgestelde variabele gebruikstarief is opgenomen in Bijlage 2 bij deze beschikking.

5.3.4 Het heraansluittarief

126. De ACM heeft per 1 juli 2017 het heraansluittarief vastgesteld op USD 40,-. Dit tarief is ongewijzigd gebleven. De ACM ziet geen aanleiding om dit tarief per 1 januari 2024 aan te passen en handhaaft het heraansluittarief op een hoogte van USD 40,-.

5.3.5 Wegtransporttarief

127. De ACM heeft de kosten voor het distribueren van drinkwater per truck vastgesteld voor het jaar 2024 (zie paragraaf 5.2). De totale hoeveelheid drinkwater die WEB in 2024 verwacht te distribueren per truck heeft WEB geschat. De ACM neemt deze schatting over.
128. De productieprijs voor drinkwater (exclusief lekverliezen) plus een opslag voor de kosten voor het distribueren van drinkwater per truck, leidt tot een wegtransporttarief voor drinkwater zoals is opgenomen in Bijlage 2 bij deze beschikkingen.

5.4 Vaststellen van verschillen achteraf

129. De ACM heeft in paragraaf 5.2 van de methode toegelicht hoe de ACM omgaat met verschillen tussen de vastgestelde toegestane inkomsten en de daadwerkelijk gerealiseerde kosten.
130. De werking van de gekozen methodiek van 'profit sharing' is, dat vooraf de toegestane inkomsten worden vastgesteld voor een bepaald jaar en achteraf vastgesteld wordt wat het verschil is tussen die inkomsten en de door de distributeur gerealiseerde kosten in dat betreffende jaar. Een deel van dit verschil, namelijk 50%, verrekent de ACM in de inkomsten van het eerstvolgende kalenderjaar. Het andere deel komt voor rekening van het bedrijf, en is een winst of een verlies (afhankelijk van het voornoemde verschil).
131. Deze terugblik zal over het jaar 2024 uitgevoerd worden naar aanleiding van het tarievenvoorstel 2026, als de werkelijke kosten van WEB over 2024 blijken uit de door een onafhankelijke accountant gecontroleerde jaarrekening over 2024.
132. De ACM heeft in de methode aangegeven bij deze terugblik te corrigeren voor volumeverschillen. Specifiek voor de distributie van drinkwater door WEB, gaat dit om de inschatting van het aantal afnemers zoals in Bijlage 3 is opgenomen.
133. Als dit volume hoger of lager uitvalt, dan zal de ACM hiervoor een correctie aanbrengen, en wel voordat gekeken wordt of WEB hogere of lagere kosten heeft gehad dan vooraf geschat. Deze verschillen zijn in 2025 te bepalen en de ACM zal die (eventuele) verschillen narecalculeren in de distributietarieven voor 2026.

6 Dictum

134. Op grond van artikel 3.14, eerste lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt de Autoriteit Consument en Markt de distributietarieven vast van drinkwater die Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. per 1 januari 2024 ten hoogste bij afnemers in rekening zal brengen, overeenkomstig de bedragen genoemd in Bijlage 2 bij deze beschikking.
135. Op grond van artikel 3.9, vierde lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt de Autoriteit Consument en Markt het heraansluittarief van drinkwater vast dat Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. per 1 januari 2024 bij afnemers in rekening brengt op USD 40,-.
136. Van deze beschikking en de bijlagen daarbij wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal de Autoriteit Consument en Markt deze beschikking op haar internetpagina (www.acm.nl) publiceren.
137. Deze beschikking treedt in werking op 1 januari 2024.

Den Haag,
Datum: 8 december 2023

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

mr. dr. M. Aelen
Teammanager Directie Energie

In beroep of in bezwaar tegen deze beschikking?

In beroep bij de rechter

Tegen deze beschikking kunnen natuurlijke personen en rechtspersonen die rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen, beroep instellen bij het Gerecht uiterlijk binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Saba of op Sint Eustatius, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Sint Maarten. Het adres van die Griffie is: Frontstreet 58 (The Courthouse), Philipsburg, Sint Maarten. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Bonaire, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Bonaire. Het adres van die Griffie is: Plaza Reina Wilhelmina (Fort Oranje), Kralendijk, Bonaire.

(Eerst) In bezwaar bij de ACM is ook mogelijk

Natuurlijke personen en rechtspersonen, die door deze beschikkingen rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen, kunnen er ook voor kiezen eerst bezwaar te maken tegen deze beschikking. Een gemotiveerd bezwaarschrift kan worden ingediend bij de ACM uiterlijk binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking. Belanghebbenden kunnen hun bezwaarschrift per email indienen bij de ACM. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: procedurescn@acm.nl. De ACM zal een ontvangstbevestiging sturen. Als de indiener van het bezwaarschrift geen ontvangstbevestiging van de ACM ontvangt, dringt de ACM er op aan dat de indiener van het bezwaarschrift telefonisch contact opneemt met de ACM op: +31 (0)70 722 23 13

Bijlage 1: Overzicht bedragen

De ACM toont in deze bijlage een overzicht van de bedragen waarnaar in deze beschikking verwezen wordt in hoofdstuk 5. De uitgebreide berekening heeft de ACM opgenomen in het rekenmodel (Bijlage 3).

Belangrijkste gegevens tarievenbesluit WEB 2024 - drinkwater		Eenheid		
Parameters				
WACC voor drinkwater (productie en distributie) in 2024	%	6,38%		
Geschatte inflatie 2023	%	8,80%		
Geschatte inflatie 2024	%	1,90%		
Percentage voor profit sharing	%	50,00%		
Belangrijkste kostengegeven over 2022		Drinkwater productie	Drinkwater distributie	Drinkwater via wegtransport
Netto operationele kosten t.b.v. kostenbasis o.b.v. realisaties 2022	USD, pp 2022	2.310.657	3.333.954	118.970
Waarde Regulatorische Activa Basis (ultimo 2022) *	USD, pp 2022	2.735.273	16.505.572	16.312
Afschrijvingen over 2022 *	USD, pp 2022	281.495	2.122.614	58.555
Totale kapitaalkosten nieuwe drinkwaterplant in 2022	USD, pp 2022	1.696.187		
(Reguliere) Correcties over 2022				
Correctie volume-effect over 2022	USD, pp 2022	-249.853	-28.679	8.474
Profit sharing over 2022 (excl. netverliezen)	USD, pp 2022	237.452	191.002	9.434
Profit sharing over lekverliezen 2022	USD, pp 2022		-42.614	
Nacalculatie elektriciteitskosten voor drinkwaterproductie 2023	USD, pp 2023	-256.629		
Enmalige correcties				
Correctie onjuiste verwerking subsidie I&W 2021 in tarieven 2023	USD, pp 2023	74.651		
Correctiebedragen per tarief				
Correctiebedrag te verrekenen in productieprijs	USD, pp 2024	-200.593		
Correctiebedrag te verrekenen in variabel gebruikstarief	USD, pp 2024		-45.209	18.998
Correctiebedrag te verrekenen in vast gebruikstarief	USD, pp 2024		172.209	
Inkomstenniveau in 2024				
Totaalbedrag kostenbasis 2024 o.b.v. geraamd volume in 2024 *	USD, pp 2024	6.280.945	7.203.393	191.493
waarvan bedrag aan variabele kosten	USD, pp 2024	924.211	2.179.978	46.827
waarvan bedrag vergoeding nieuwe waterplant	USD, pp 2024	1.632.735		
Inkomstenbedrag in 2024 na toepassing correcties	USD, pp 2024	6.080.352	7.375.602	210.492
aanvullend: geraamde elektriciteitskosten voor drinkwaterproductie	USD, pp 2024	3.623.913		
Overige parameters (verwachtingen 2024 elektriciteit)				
Schatting productievolume (totaal) voor 2024	m3	2.643.315		
Geschat rendement productie WEB	kWh / m3	3,835		
Schatting distributievolume drinkwater via netwerk (aansluitcapaciteit)	inch*2		3.260	
Schatting distributievolume drinkwater via wegtransport	m3			15.814
Lekverliespercentage (geraamd voor 2024)	%		12,26%	

Opmerkingen:

pp staat voor prijspeil

* Exclusief kosten nieuwe drinkwaterplant geactiveerd in 2021

Bijlage 2: Overzicht tarieven

De ACM toont in deze bijlage de tarieven zoals de ACM vaststelt in deze beschikking. De uitgebreide berekening heeft de ACM opgenomen in het rekenmodel (Bijlage 3).

Vastgestelde distributietarieven voor WEB 2024 - drinkwater	Eenheid	Tarief
Variabele gebruikstarieven		
Variabel gebruikstarief	USD, pp 2024 / m3	4,165
Tarief voor levering drinkwater per truck	USD, pp 2024 / m3	16,982
Vaste gebruikstarieven drinkwater		
Aansluitcategorie		
1/2 "	USD, pp 2024 / maand	47,14
3/4 "	USD, pp 2024 / maand	106,05
1"	USD, pp 2024 / maand	188,54
1 1/4"	USD, pp 2024 / maand	294,60
2"	USD, pp 2024 / maand	754,17
4"	USD, pp 2024 / maand	3.016,66
Aansluittarieven		
Heraansluittarief	USD, pp 2024	40,00
Aansluittarief (standaardaansluiting)	USD, pp 2024	1.191,59
<i>Tarief voor meerlengte valt onder maatwerk</i>		

Bijlage 3: Berekening tarieven

De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Berekening tarieven WEB 2024” gepubliceerd met daarin het rekenmodel dat de berekening van de maximumdistributietarieven voor WEB bevat. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij deze beschikking, maakt hier integraal onderdeel van uit en is vindbaar op de publicatiepagina van deze beschikking op www.acm.nl.